



**Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város
Önkormányzata**

**Hódmezővásárhely MJV
Közoktatási
konceptiója
2006-2013**

Hódmezővásárhely, 2006. november 13.

Készítette: **Commitment Pedagógiai Intézet**

4028 Debrecen Zákány utca 5.

Telefon: 52/418-784

www.commitment.hu email: info@commitment.hu

TARTALOM

1. BEVEZETŐ

2. HELYZETELEMZÉS:

- **A közoktatási feladatellátás jellemzői, pedagógiai alapjai**
 - **Óvodai ellátás : intézmények, infrastruktúra, férőhelyek, csoportlétszámok, kihasználtsági mutatók, SNI, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek**
 - **Általános iskolai ellátás:**
 - **Középiskolai ellátás: szakközépiskola, gimnázium**
 - **Szakiskolai ellátás**
 - **Kollégium**
- **A felsőoktatás helyzete**
- **Jogszabályi környezet és finanszírozási feltételek**
- **Helyzetelemzés összegzése, problémák feltárása**

3. FEJLESZTÉSI CÉLOK:

- **Általános alapelvek**
- **A közoktatás új struktúrája**
- **Pedagógiai és módszertani prioritások**

3. ÖSSZEGZÉS

I. BEVEZETŐ

Az 1990-es évek második felétől egész Európában olyan gazdasági-társadalmi folyamatok zajlottak, amelyek a döntéshozatali mechanizmusok minden szintjén számos kérdés újragondolását tették szükségessé. Az Európai Unió 2004. évi bővítése felerősítette annak szükségszerűségét, hogy közösségi szinten áttekintsék a közösségi és közös politikák cél- és eszközrendszerét, s kiemeljék azokat a kulcselemeket, amelyek az európai gazdasági növekedés, valamint az EU versenyképességének alapját jelenti. E jelentős elemzési munkába bekapcsolódtak hazánk szakemberei, a gazdasági folyamatokba és az európai piacra beléptek a magyar szereplők is. E jelentős változások következtében, valamint az Európai Unió új költségvetési ciklusának kezdetén egyetlen magyar település sem élheti tovább életét az európai, hazai és helyi szintű folyamatok figyelmen kívül hagyásával, az európai szintű tervezési folyamatok, valamint az újonnan felismert viszonyok értelmezése nélkül.

A magyarországi gazdasági-társadalmi folyamatok, a régiók szerepének lassú kikristályosodása, a kistérségi feladatellátás fokozatos felértékelődése, valamint az integrációs és társulási együttműködések erősítő jogszabályi környezet szükségszerűen azt követeli meg a településirányítástól, hogy áttekintse céljait, újraértelmezze lehetőségeit, és feltárja azon kapacitását, melyre építve, a tudatosan felvállalt feladatokat hosszú távon el tudja látni megfelelő színvonalon.

Hódmezővásárhely megyei jogú városának helyzetére további erős hatást gyakorol speciális geográfiai helyzete is. A Dél-Alföldi Régióban és Csongrád Megyében is különleges helyzetet teremt, hogy szomszédságában, elérhető közelségben fekszik Szeged megyei jogú városa, mely mind méretében, mind régiós és megyei szerepében komoly kihívást és lehetőséget is teremthet a vásárhelyiek számára.

Fentiekre tekintettel elkerülhetetlen, hogy Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata áttekintse a 2006. és 2013. év közötti időben várható mozgásterét, felvállalt feladatait, meghatározza legfőbb prioritásait és fejlesztésének irányait. Vizsgálatok százai bizonyítják, hogy egy térség gazdasági növekedését és versenyképességét nem lehet megteremteni az alkalmazkodóképesség és az ott élők tanulóképességének fejlesztése nélkül, melynek egyenes következménye, hogy az oktatási rendszer minőségének és hatékonyságának javítása azonnali feladat.

Jelen koncepció célja a közoktatás irányából megvilágítani a következő időszak várható tendenciáit, kívánatos eredményeit, a város jövőjét megalapozó képzési struktúra meghatározása. A közoktatási koncepció áttekinti a hódmezővásárhelyi közoktatási intézmények működési feltételeit, a város demográfiai mutatóit, s javaslatot fogalmaz meg egy olyan intézménystruktúra kialakítására, mely hosszú távon fenntartható, finanszírozható, helyi hagyományokon alapuló, a szülői igényeknek is megfelelő, minőségi és korszerű oktatást tud biztosítani.

A koncepció kidolgozásakor azt a célt követtük, hogy Hódmezővásárhely közoktatása megtartsa a nagyvárosokra jellemző sokszínű oktatási kínálatát óvodától a főiskoláig, a tartalmi megújulás révén korszerű pedagógiai elveken alapuló, minőségi oktatást biztosítson a város valamennyi térségében, mely jól illeszkedik hagyományaihoz és a XXI. századi tudástársadalom követelményeihez egyaránt, megteremtve a város minden polgára számára a munkaerő-piaci versenyképesség lehetőségét.

II. HELYZETELEMZÉS

II.1. A közoktatási feladatellátás jellemzői¹

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata a megyeszékhelyekhez hasonlóan teljes körű oktatási intézménystruktúrát működtet óvodáskortól a középfokú tanulmányok befejezéséig saját intézményeiben. A település oktatási kínálatának sokszínűségét biztosítja továbbá az is, hogy az egyéb fenntartói kör is jelen van a városban, hiszen a magán alapítású, alapítványi intézményektől az egyházi oktatási intézményekig színes kínálat révén érvényesül a szabad iskolaválasztás elve valamennyi gyermek számára. Helyzetelemzésünk megemlíti az oktatási feladatellátás valamennyi intézményét, azonban a vizsgálat kizárólag az önkormányzati intézmények körére terjed ki.

II.1.1. Óvodák

II.1.1.a) Gyermeklétszám (lásd Melléklet 1. sz. táblázat)

A város belterületén 5 önkormányzati fenntartású óvoda működik, melyhez 10 tagintézmény tartozik. A külterületen élő gyermekek óvodai ellátását a Móra Ferenc Külterületi Általános Művelődési Központ 4 tagóvodája végzi. Nem önkormányzati fenntartású óvoda az Árpád-házi Szent Margitról Nevezett Szent Domonkos Rendi Nővérek Apostoli Kongregációja 175 fős felvehető maximális létszámmal működő intézménye, a Szeremlei Sámuel Református Óvoda 5 csoporttal, valamint a város egyetlen magán alapítású óvodája, a Lurkó Kuckó Magánóvoda. Mindhárom nem önkormányzati intézményben a gyermeklétszám stabil, a férőhelyek kihasználtsága jó.

Az önkormányzati intézményekben a 2006/2007. nevelési évben 54 óvodai csoport kezdte meg a munkát, 2006. szeptember 15-ig 1231 gyermeket írtak be szülei belterületi intézményekbe. Ez az adat folyamatosan változik a nevelési év során, hiszen az óvodai nevelésre vonatkozó rendelkezések egyértelműen meghatározzák, hogy a gyermek a harmadik életévét betöltését követően léphet be az óvodába, és addig maradhat, ameddig, tankötelessé nem válik a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény értelmében. Ennek megfelelően a gyermekek egy része a nevelési év folyamán, 3. életévük betöltése napjától kerül felvételre az óvodába, és legkésőbb a 7. életévében kezdheti meg utolsó óvodai nevelési évét.

A jelenlegi önkormányzati óvodák adatait elemezve megállapítható, hogy a beírt gyermekek és a születések számát vizsgálva 3-4 éve tartó demográfiai stabilitásról beszélhetünk.

II.1.1.b) Foglalkoztatott-létszám (lásd Melléklet 2.sz. táblázat)

A Közoktatási törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározott elvek szerint valamennyi csoport felügyeletére két óvónő, a nevelőmunka segítésére 1 dajka alkalmazásáról dönt minden nevelési évben a fenntartó. A 2006/2007. nevelési

¹ Hódmezővásárhely MJV 2006. november 9. napján tárgyalt „Beszámoló a 2006/2007. tanév indításáról c. közgyűlési előterjesztés alapján

évben 5 óvodavezető, 108 óvónő, 55 dajka, 5 óvodatitkár és 5 karbantartó-fűtő-udvaros alkalmazásával látják el az óvodai feladatokat. A tagintézmények élén tagintézményvezetők segítik az óvodavezetők munkáját, az egy pedagógusra jutó gyermekszám 10,89, belterületen 11,26, míg külterületen 6,4 .

II.1.1.c) Infrastruktúra (lásd Melléklet 3.sz. táblázat)

Az önkormányzati intézmények fele nem óvodának épült, vagy kisebb óvodának épült, s nem felel meg a jelenleg hatályos jogszabályi követelményeknek. A város 54 csoportja közül mindössze 34 éri el a 42m²-t. Az alábbiakban azokat az óvodaépületeket tekintjük át, amelyekben helyhiány nehezíti a gyermekek ellátását, azaz csoportszobák mérete a maximális létszám befogadásához szükséges 50 m²-t, de legalább az átlaglétszám befogadására alkalmas 42m²-t nem éri el.

- Brunszvik Teréz Óvoda Klauzál Utcai Tagóvodája: az intézmény két 30m²-es és egy 35m²-es csoportszobával működik. A helyhiány orvoslására Hódmezővásárhely MJV Közgyűlése engedélyezte az épületben található 80m²-es volt pedagóguslakás nem lakáscélú hasznosítását, az átépítési munkálatok megkezdődtek, így az óvoda bővül egy nagy csoportszobával, továbbá egy kisméretű csoportból tornaszoba kialakítására is lehetőség nyílik.
- Dömötör Géza Óvoda (volt Kertvárosi) Zrínyi Utcai Tagóvodája: a három csoportszoba mérete: 33,6m², 40m² és 60,2m². Az óvoda galériák építésével növelte a foglalkozási csoportok méretét. Az intézmény udvara nagy, játszótere szülői összefogással rendszeresen megújul és megszépül.
- Exner Leó Óvoda: az Újváros városrészt ellátó intézmény egy csoportnak épült óvoda, átépítéssel jelenleg 4 csoport működik, az alábbi szobaméretekkel: 31,5m², 43m², 37,2m² és 70m². Az udvar szülői összefogással megújult, azonban az épület jelentős felújításra, átépítésre szorul.
- Exner Leó Óvoda Tornyai János Utcai Tagóvodája: Négy csoporttal működő óvoda, melyben két csoport nem éri el a 42m²-es nagyságot, udvara kicsi.
- Hermann Alice Óvoda: 3 csoportos óvoda két csoportszobája kicsi, udvara szülői összefogással, önkormányzati telekvásárlással megújult.
- Hermann Alice Óvoda Pálffy Utcai Tagóvodája: 3 csoportos óvoda egy foglalkoztatója 36m²-es, s az épületben óvónő lakja a 65m²-es pedagóguslakást. Az óvoda épülete és udvara is jelentős felújításra szorul.
- Hermann Alice Óvoda Malom Utcai Tagóvodája: 2 épületrészből áll, melyből a régebbi szárny sok kis helyisége nem alkalmas átlaglétszámú csoportok fogadására, ugyanis egy 26, illetve 30m²-esek a foglalkoztatók. Itt viszont nagy tornaszoba segíti a helyhiány áthidalását.
- Hermann Alice Óvoda Dózsa György Úti Tagóvodája: lakóháznak épült, melyben sikerült két külön szárnyban 1-1 43, illetve 48,6m²-es foglalkoztatót kialakítani, azonban a vizesblokkok, a kazán elhelyezése, és a kis öltözők sem ideálisak a korszerű pedagógiai munkához, és hiányoznak további kiszolgáló helyiségek is.
- Janikovszky Éva Óvoda Észak Utcai Tagóvodája: két 43m²-es, egymásba nyíló foglalkoztató és egy kis egyéni foglalkozásokra alkalmas fejlesztőszoba áll rendelkezésre. Az óvoda udvari játékok elavultak, a vizesblokk használata a két óvónő jó időbeosztását követeli meg. Az épület régi, parasztházra emlékeztet, s egy kis lakást is tartalmaz.

A *Melléklet 3. számú táblázat*ából jól látszik, hogy az óvodai kihasználtsági mutatók igen kedvezőek, hiszen a külterületi, alacsony létszámú intézményekkel együtt is a városi átlag meghaladja a 100 százalékot, és nincs olyan belterületi óvoda/tagintézmény, melyben ne érnék el a közel 90 százalékos kihasználtságot, azonban az óvodai infrastruktúra nem alkalmas a maximális létszámhoz közeli csoportok fogadására.

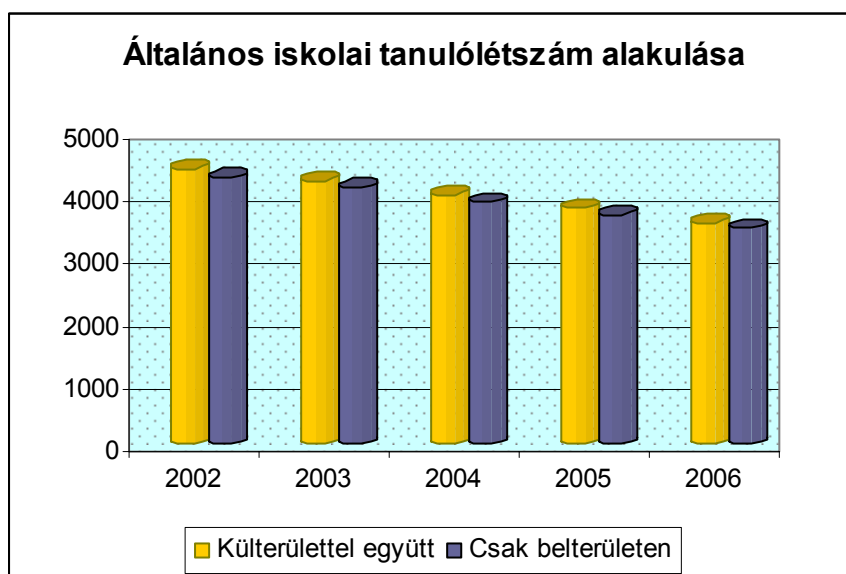
Az óvodák tekintetében általában elmondható, hogy komoly felújítási feladatot jelent a vizesblokkok, nyílászárók cseréje, az épületek, kerítések, fűtési rendszerek általános karbantartása, felújítása, cseréje, az udvari játékok és számos intézményben a berendezési tárgyak korszerűsítése.

II.1.2. Általános iskolák

II.1.2.a) Gyermeklétszám (lásd *Melléklet 4. sz. táblázat*)

Hódmezővásárhely belterületén jelenleg 10 önkormányzati iskolában, külterületen további egy iskolában négy telephelyen zajlik a tanulók oktatása. A tanulók száma 2006. szeptember 1. napján 3551 volt. Az általános iskolai összes tanuló létszáma 4 éve ismétlődően évi 200 fős csökkenést mutat, annak ellenére, hogy városi szinten 3-4 éve az első évfolyamos kohorszok lassuló csökkenésére, kezdődő, 400 fő körüli stabilitására számíthatunk.

A 11 önkormányzati fenntartású intézmény mellett egy alapítványi és egy egyházi általános iskola is működik. A városban az óvodaválasztással ellentétes iskolaválasztási gyakorlatról beszélhetünk, míg az óvodában a város középső része marad üresen, az iskolaválasztásnál a külvárosi gyermekek beáramlása figyelhető meg a belvárosi iskolák irányába. Ez azt eredményezi, hogy a város külső kerületeiben működő intézmények gyakran gyermekhiánnyal küzdenek, annak ellenére, hogy a körzetében igen magas a születések és az óvodások száma. A beiskolázást nehezíti, hogy a szabad iskolaválasztás jogával gyakran élnek a szülők, melyhez vonzó kínálatot nyújtanak három iskolában indított városi beiskolázású osztályok, továbbá a református és az alapítványi általános iskola is elvonja a gyerekeket a körzeti iskolából.



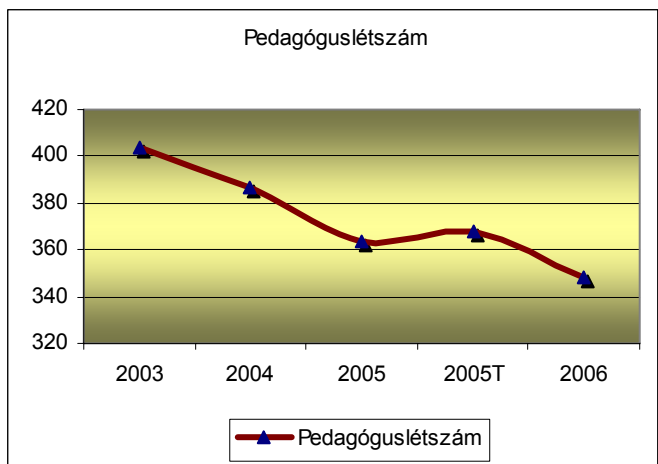
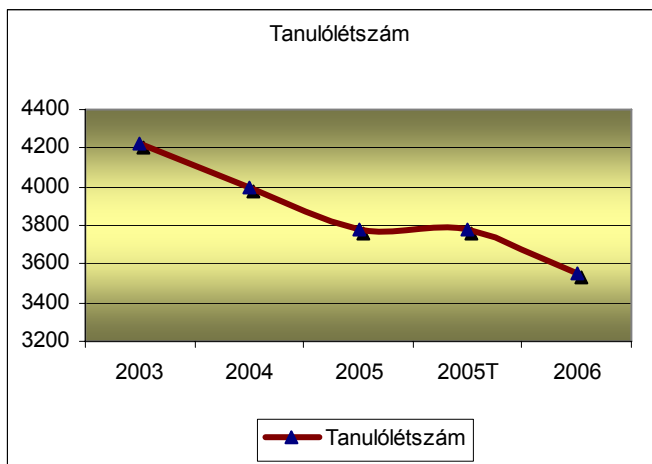
Ezt a gyermeklétszám-csökkenést az indítható osztályok számának korlátozásával, így a városi megoszlás kiegyensúlyozásával igyekezett a fenntartó kompenzálni.

II.1.2.b) Foglalkoztatott-létszám (lásd Melléklet 5.sz. táblázat)

A 11 általános iskolában a csökkenő tanulólétszámhoz igazodó pedagóguslétszám-meghatározási mechanizmus működik. A fenntartó évente felülvizsgálja a tanulólétszámon alapuló indokolt osztályszámot, majd a Köznevelési törvényben meghatározott óraszámok alapján kerül kiszámításra a pedagógusszükséglet, melynek 90%-os feltöltésére van gyakorlat, a fennmaradó 10% -ot a pedagógusok többletórában látják el. Biztosított továbbá valamennyi iskolában a könyvtáros tanár, valamint fél státuszban ifjúságvédő alkalmazása a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak létszám-terhére.

A tudatos létszámgazdálkodás évek óta állandó létszámcsökkentést eredményez, de ezzel párhuzamosan új feladatok felvállalásával (művészeti oktatás, mindennapos testnevelés), illetve a középfokú intézményekben jelentkezett szükséglet kielégítésére új státuszok létrehozására is sor került (lásd Melléklet 6. sz. táblázat)

A szakos ellátást tanárihiány nem nehezíti, azonban a korábban összevont intézmények tantestületei kedvezőtlen szakpár összetétele a létszámcsökkentések alkalmával is csak részlegesen sikerül korigálni.



II.1.2.c) Infrastruktúra

Az általános iskolák többsége iskolának épült, azonban annak függvényében, hogy az építés idején milyen eljárások, szabványok és szükségletek voltak érvényben, igen eltérő állagú és helyiségkapacitású intézmények működnek. Jó helyiséggazdálkodású, pedagógiai munkára ma is alkalmas épülete a József Attila, Szántó Kovács János, Szent István Általános Iskola Szent István utcai telephelyének, valamint a Tarjáni Általános Iskola és a Németh László Gimnáziumnak van. A Kiss Lajos, Liszt Ferenc, Klauzál Gábor Általános Iskolák a XIX. század végén épültek, újabb szárnyakkal a későbbiekben többször is bővültek, így valamennyi iskola alkalmas arra, hogy gyermekeket fogadjon. Nincs azonban tornaterme a Kiss Lajos iskolának, a Klauzál Gábor Általános Iskola alsó tagozatos diákjai egy nem iskolai épületben kialakított tantermekben tanulnak, telephelye van a

Szent István Iskolának is, mely szintén az évszázados hagyományok iskolaépületét örökíti meg, s kritikus helyzetben működik a Tornyai János Általános Iskola, mely 8 tanteremmel épült, így diákjai barakk-tantermekben, illetve lakásokból kialakított szükségtermekben tanulnak. Az Aranyossy Iskola épülete is évszázados, telephelye pedig egy hat tantermes kis iskola a Vöröskereszt utcán.

Valamennyi iskolában célszerű lenne a nyílászárók cseréje, tisztasági meszelésre az elmúlt időszakban általában szülői összefogással került sor, megkezdődött a fűtéskorszerűsítési program, melynek folytatása szükséges, s egyre indokoltabb a padok, székek cseréje is. Az intézmények általános felújítása tehát a jövőben prioritást kell, hogy kapjon.

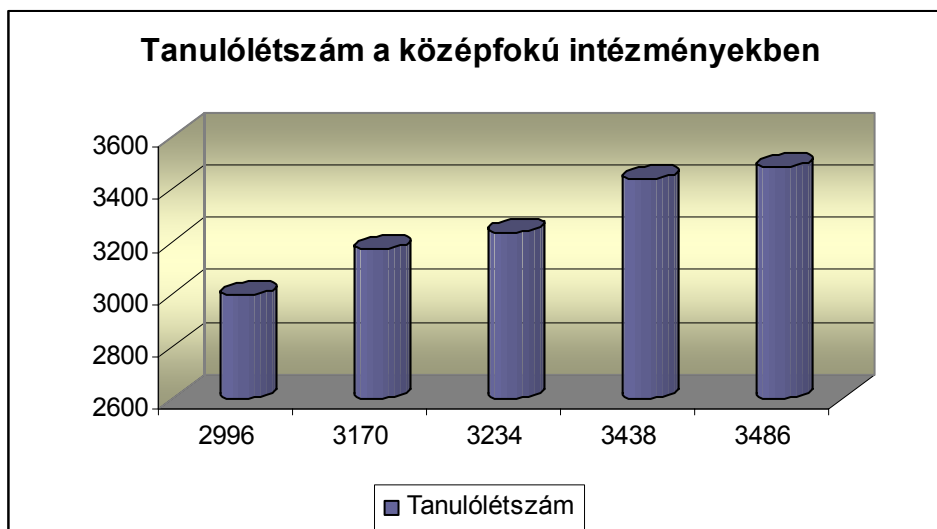
II.1.3. Középfokú iskolák

II.1.3.a) Tanulólétszám (lásd Melléklet 6. sz. táblázat)

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata 6 középfokú intézményben kínálja a város és környékének diákjai számára továbbtanulási lehetőséget. Az intézmények párhuzamos képzést nem folytatnak, kínálatuk számára azonban a szegedi intézmények konkurenciája, valamint a szomszédos szentesi, csongrádi, orosházi iskolák jelenthetnek veszélyt. A versenyhelyzetben eddig az iskolák jól teljesítettek, hiszen a megyében egyedülállóan sikerült a város középfokú intézményeiben tanulók számát növelni. Nem önkormányzati fenntartásban két gimnázium folytat oktatást, a város patinás református gimnáziuma mellett magániskola is folytat esti tagozaton érettségire történő felkészítést.

A szakmacsoportok, a felvett diákok, a foglalkoztatás nagy szórást mutat az egyes intézmények között, a 200 fős és az 1400 fős iskolai létszám egyaránt megtalálható a városban. Az emelkedő létszám háttérében több tényező is áll:

1. az általános iskolai jelentős létszámcsökkenés még nem érte el a középfokú intézményeket
2. a képzési profil bővítése révén sikerült új diákokat bevonni az iskolába (pl. nyelvi előkészítő évfolyam), vagy a korábbi diákokat pl. felsőfokú szakképzésben az iskolában tartani
3. az átalakuló szakképzés néhány szakmában már a meghosszabbodott képzési szakaszt követeli meg, így a diákok hosszabb ideig tanulnak az adott intézményben.



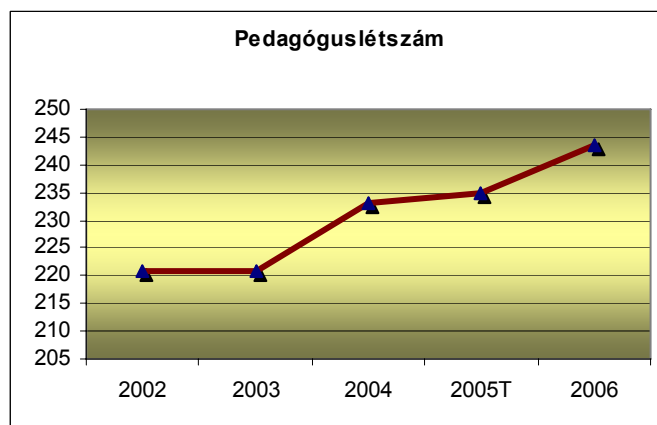
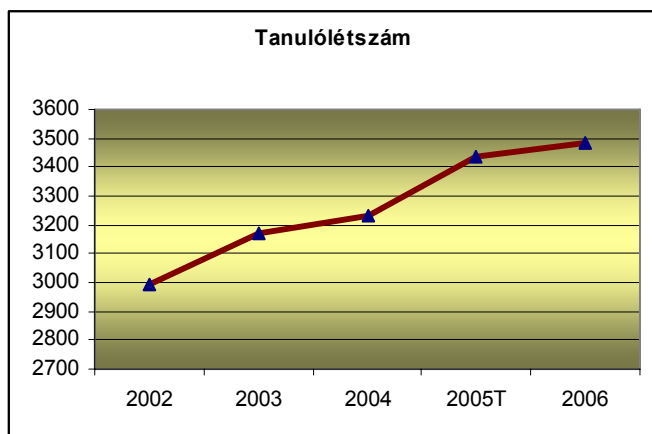
Gondot a Gregus Máté Mezőgazdasági Szakközépiskola beiskolázása jelent, ahol a szakiskolai képzést nem sikerül évek óta beindítani, a szakközépiskolába felvehető jelentkezők száma nem éri el a kétosztálynyi tanulólétszámot. A városban működik a hozzáadott érték indexben kimagasló teljesítményt nyújtó Eötvös Szakközépiskola, a Cisco Systems Magyarország Dél-Alföldi Regionális Akadémiát is felölelő Kossuth Szakközépiskola, a Corvin Vendéglátóipari és Kereskedelmi Szakközépiskola pedig innovátor iskolaként részt vehetett a Szakiskolai Fejlesztési Program I-ben. Kéttannyelvű gimnáziumként a Németh László Gimnázium fő erőssége a nyelvoktatás. Kötelező felvételt biztosító iskola a Kalmár Zsigmond Szakközépiskola és Szakiskola, ahol a tradicionális szakmák mellett a regionális szerepet is játszó fogtechnikus képzés igen sikeres.

Állandó kihívást jelent a beiskolázás során a munkaerőpiaci kereslet megbecslése, s bár a helyi vállalkozókkal, munkaadókkal, kamarával, munkaügyi központtal rendszeres konzultáció folyik fenntartói és intézményi szinten is, a szakmastruktúra átalakítása, s maga a szakképzés vonzóvá tétele nem elég eredményes. Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata konzorciumi tagként vesz részt az OMAI-hoz benyújtott szakképzés-fejlesztési pályázatban Szeged MJV, illetve Csongrád Megyei Önkormányzat pályázatában. E két konzorcium által kidolgozandó fejlesztési tervben a város érdekét az szolgálja, hogy a kereskedelem, informatika, gépipari, egészségügyi szakmacsoportokban vezető szerepre tegyenek szert az intézmények.

A város kollégiumot is üzemeltet, ahol azonban a diákok száma folyamatosan csökken, de a korszerűbb módszerek meghonosítására, s a hátrányos helyzetű gyermekek megsegítésére beindították az Arany János Kollégiumi Programot is.

II.1.3.b) Foglalkoztatott-létszám (lásd Melléklet 5. sz. táblázat)

A csoportok számának növekedésével egyidőben az ellátandó órák száma is növekedett, melyet 2004-ben 12 új státusz, 2005-ben 3 új testnevelő státusz, 2006-ban 12 új státusz létrehozásával kompenzált a fenntartó. A Gregus csökkenő osztályszámához igazodóan pedagógus-elbocsátásra is sor került. Óraadók is tanítanak a Kalmár és Corvin Szakközépiskolákban, előbbiben pedig a tanműhely kibővülése révén a szakmai alapozás az első szakképző évfolyamon nagy hangsúlyt nyert, tapasztalt, gyakorlott szakoktatók feladata az alapok megtanítása. A Corvin képzése is gyakorlatorientált, az újonnan megnyílt Emlékpont Múzeum büfét az iskola iskolaszövetkezete működteti, s a tankönyv termékeit a tanteremben kínálják külső érdeklődőknek.



A nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak száma igen szoros, takarítók, a nagy intézményekben 1 portás, 1 iskolatitkár, 1/ritkán 2 gazdasági ügyintéző, szakoktatók, 0,5 státuszban ifjúságvédők, 1, fűtő-karbantartó, s rendszergazda kerül alkalmazásra. Az Eötvös Szakközépiskola látja el a részben önálló intézmények gazdasági feladatait (könyvelés, stb.), itt a gazdasági alkalmazottak száma további 4 fő.

II.1.3.c) Infrastruktúra

Az intézmények pályázati sikereik és a megszerzett szakképzési hozzájárulásoktól függően igen eltérő állapotban és felszereltséggel működnek. A Corvin és Kalmár tanteremhiánnyal küzd, a Gregus a SZTE MFK épületében, illetve egy megüresedett volt általános iskolai épület egy részében kapott helyet. Az Eötvös nem rendelkezik tornateremmel, s közösen használja a Gregussal a telephelyét. A Kalmár tanműhelye a város tulajdonát képező Ipari Szakképző Kft. Egy részét visszavette, így már kibővített területen látja el az első szakképző évfolyamos tanulók szakmai alapozását. A Gregus Szakközép telephelye egy tangazdaság is, ahol elsősorban növénytermesztéssel foglalkoznak. A Kossuth és Németh László jelenlegi helyén még szerényen de éppen át tudja hidalni helyiséghiányát.

A Vásárhelyi Cseresnyés Kollégium rekonstrukciója megkezdődött, tető felújítás, nyílászárók cseréje, vizesblokk-felújítás zajlott eddig. Fontos feladat a további fejlesztés, a lakószobák modernizálása.

Összefoglalásul megállapítható, hogy ma a hódmezővásárhelyi óvodások fele nem óvodának épült épületben tölti napjait, tanulnak gyermekek lakásokból kialakított szükségstanteremekben, s az általános iskolák fele a XIX. század végén – a XX. század első felében épült. A legújabb intézmény is közel 15 éves, az elmúlt időszakban 7 új tanterem épült, egy épületszárny jelentős felújítására és főleg állagmegóvásra került sor, az intézmények korszerűsítése halaszthatatlan feladat.

Tartós tendencia, hogy évente 200 gyermekkel kevesebb tanul az általános iskolákban, s a demográfiai adatok azt jelzik előre, hogy az elkövetkező 6 évben a város belterületén évente 350-370 gyermek, a külterületi részeken mintegy 30-40 fő várható egy évfolyamon. A csökkenő létszámú generációk jövőre elérik a középfokú intézményeket is, ahol ez viszont kezdetben még nem okoz jelentős problémát, mivel az OKJ átszervezése miatt újabb évfolyamok maradnak az intézményben, így még három évig nem mutatkozik az összes tanuló létszámában drasztikus csökkenés, de azt követően arra számíthatunk, hogy a fogyás ott is elindul.

Célunk tehát, hogy az aránytoloródást feloldjuk, s valamennyi városrészben az iskolákat megőrizzük, továbbá, hogy olyan épületekben folyjon az oktatás, amely alkalmas a korszerű oktatási formák biztosítására is.

A felsőoktatás helyzete Hódmezővásárhelyen

Hódmezővásárhelyen az agrár-szakképzés több mint százesztendős múltra tekint vissza. 1896-ban alapították az alsófokú földműves iskolát, a főiskola jelenlegi tanüzemének területén, mely a II. világháború végéig működött. Ezt követően mezőgazdasági középiskolává alakult, melyből 1961-ben szerveződött felsőfokú intézmény. A kar - többszöri átszervezést követően - 1992. szeptemberétől mezőgazdasági mérnököket képez. Kezdetben a Szegedi Élelmiszeripari Főiskola, majd az Állatorvostudományi Egyetem, később a Debreceni Agrártudományi

Egyetem szervezetéhez tartozott. Napjainkban –a magyar felsőoktatás integrációs folyamatának eredményeképpen - 2000. január elsejétől a Szegedi Tudományegyetem karaként működik.

A Karon mezőgazdasági szakemberek, mezőgazdasági mérnök-tanár képzés is folyik, stabil hallgatói létszámmal működik. A Kar célja az oktatásban, továbbképzések területén, tudományos tevékenysége, nemzetközi kapcsolatai, a hazai tudományos és szakmai kapcsolatai révén Vásárhelyen magas színvonalú felsőoktatási bázis biztosítása.

II.2. Jogszabályi környezet és finanszírozási feltételek

1993. óta, amióta elkészült az új közoktatási és szakképzési törvény, a közoktatás-irányítás és a finanszírozási szabályok állandó változást mutatnak. Strukturális átalakításra országos szinten nem került sor annak ellenére sem, hogy a tanulólétszám csökkenése általános, előre tervezhető folyamat. A közoktatás normatív finanszírozása a források csökkenését eredményezi valamennyi intézménytípusban, a szabad iskolaválasztás révén a szülők döntése a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szegregációjához vezet.

Az országosan jelentkező szociális problémák (ingyen tankönyv, diákétkezés, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók) kezelését a helyi oktatáspolitikai kereteibe utalják, így a fenntartói irányítás szerepe egyre komolyabb feszültségek kezelésében kristályosodik ki.

A normatív alapú finanszírozás a csökkenő gyermeklétszám miatt csak az infrastruktúra fenntartását, működtetését teszi lehetővé – ha egyáltalán lehetővé teszi - a fejlesztési, beruházási feladatok forrásául a fenntartók saját bevételei, valamint pályázati források szolgálnak.

A döntéshozatal helyi szinten szembesül az intézményhálózat zsugorodási kényszerével, a hátrányos helyzetű gyermekek számának növekedésével, a pedagógus-létszám kényszerű csökkentési feszültségeivel.

Mindeközben a szülők számára a szabad iskolaválasztás joga, a gyermek mindenek felett álló érdeke megkívánja, hogy a közepes méretű települések elnézően fogadják egyes intézmények szegregációját.

Az óvoda egyre inkább a szülő munkavállalását lehetővé tevő vagy éppen ellehetetlenítő intézménnyé válik, a nevelő funkció mellett a gyermekmegőrző feladata arra kényszeríti a fenntartót, hogy a finanszírozási nehézségek ellenére is felvállalja az elaprózódott óvodahálózat működtetését is.

Az általános iskola jelenleg küzd a demográfiai, szocioökonómiai problémák kezelésével, az intézményvezető feladata a forráselvonás ellenére is vonzó, versenyképes és sikeres iskolát működtetni. Ennek elengedhetetlen feltétele a módszertani, pedagógiai megújulás is, melynek forrása a pályázatokon nyugszik.

A szakképzés-fejlesztést befolyásoló tényezők összetett háttéren alapulnak:

1. A szakképzés irányítása változó közigazgatási háttéren alapul, legújabbán a volt Oktatási Minisztériumtól átkerült a irányítás a Szociális és Munkaügyi Minisztérium hatáskörébe.

2. Az Iparkamarák egyre nagyobb szerepet kapnak a szakképzés gyakorlati részének irányításában, ennek racionális, tervezett folyamatai nem eléggé kidolgozottak.

3. A központi állami cél, úgynevezett Térségi Integrált Szakképző Központok (TISZK) létrehozása, amelyek segítségével egy adott beruházási helyszínen több térségileg preferált szakmacsoport modern, minden igényt kielégítő gyakorlati

képzőhelyének kialakítása válik lehetségessé, ahol 70 km-es körzetben tanuló diákok sajátíthatják el az Eu-s irányvonalaknak megfelelő gyakorlati képzést.

4..Az új OKJ megjelenése a szakmák számának lecsökkentésével (~1200-ról 416-ra) a rész-szakképesítésekkel és a ráépülő szakképesítésekkel sok új lehetőséget biztosít a szakképző intézmények és tanulói számára.

Az átmeneti időszak problémái, (új szakmai programok hiánya, bizonyos képzések 2 évesről 3 évesre változása, stb.), nehezítik az intézményi paletták megújulását, új képzések beindítását.

Városfejlesztés lehetőségeit vizsgálva megállapítható, hogy a közoktatás irányításban ma válságmenedzselés zajlik, melyből az egyedüli kivezető utat a szükséglet és kínálat egyensúlyának megteremtése, az értékelési kultúra fejlesztése révén az állandó visszacsatolás, a kistérségi, regionális, interregionális együttműködések által pedig a folyamatos alkalmazkodóképesség biztosításának együttes érvényesülése jelenti.

III. FEJLESZTÉSI CÉLOK

III.1. Alapelvek

Hódmezővásárhely stratégiai létkérdése, hogy milyen közoktatási rendszert és kínálatot működtet. Elsődleges feladat a fenntartható, demográfiai és munkaerő-piaci igényekhez jól igazodó kínálat biztosítása jelenti, óvodától a felsőfokú tanulmányok folytatásáig megfelelő és vonzó, korszerű tudást biztosító képzések közötti választás lehetőségét megteremteni. Nem elhanyagolható a környező településeken működő intézményekkel történő versenyben a helytállás, a helyi munkáltatók szükségleteinek kielégítése.

A fejlesztési célterületek meghatározásakor öt fő elvet kell követnie a városnak:

1. minőség és hatékonyság növelése minden intézménytípusban
2. az iskolák révén biztosítani a tudásalapú társadalom által megkövetelt készségek fejlesztését, az infokommunikációs technológiák alkalmazásában jártasság megszerzését
3. az erőforrások legjobb kihasználása
4. a társadalmi kohéziót erősítő, a tanulást vonzóvá tevő iskolai környezet kialakítása a hátrányos helyzetű gyermekek integrációja jegyében
5. idegen nyelvi kommunikációs képesség erőteljes javítása révén az európai együttműködési lehetőségek kiaknázása, az egymástól tanulás feltételeinek kialakítása

III. 2. A FEJLESZTÉS IRÁNYAINAK MEGHATÁROZÁSA

III.2.1. Óvodák

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja meghatározza a magyar óvodákban, így a Hódmezővásárhelyen folyó nevelőmunka alapelveit, az óvodai tevékenységformákat, az óvodai élet megszervezésének elveit és az óvodáskor végére várható fejlődési jellemzőket. Lehetőséget biztosít arra, hogy terjedjenek és éljenek a különböző pedagógiai törekvések, az óvoda pedagógiai kultúrája és hagyománya, valamint megjelenjenek a helyi társadalom szükségletei és az ehhez alkalmazkodó lehetőségek. Biztosítja, hogy a pedagógusok pedagógiai és módszertani nézeteiket és széleskörű módszertani szabadságukat egyaránt érvényesíthessék.

Az óvoda a közoktatási intézményrendszer legelső állomása és legfontosabb láncszeme, átmenet a gyermek és a kisiskolás kor között. Az óvodai nevelés célja a 3-7 éves, valamint a közoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a törvény által meghatározott korig, a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődésének elősegítése, figyelembe véve az életkori és egyéni sajátosságokat és az eltérő fejlődési ütemet. Az óvónők szociális érzékenysége egyre nagyobb szerepet játszik a gyermekek esélyegyenlőségének megteremtésében. A gyermekvédelmi munka során legfőbb feladat a felderítés, megelőzés. Ebben a feladatban minden óvodapedagógus részt vesz, a családdal együttműködve, a szülői felelősségtudat erősítésével.

Hódmezővásárhelyen a helyzetelemzésben látható problémák ellenére is magas színvonalú óvodai nevelőmunka folyik, mely kiemelten a szülőkkel való együttműködésen alapul, a gyermekek intézményi-társas együttélését hatékonyan

segíti, s így jó alapot teremt az iskolai feladatok elsajátításakor. Egyre nagyobb hangsúlyt kap a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekkel való foglalkozás, a mentális, szociális felzárkóztatás, az esélyegyenlőség biztosítása. Alapvető feladata kell hogy legyen valamennyi vásárhelyi óvodának, hogy felkarolja az ingerszegény környezetben élő gyermekeket, és az óvodai nevelés keretein belül kompenzálja az ebből eredő hátrányokat.

E szempontokat szem előtt tartva szükséges az óvodai struktúra újragondolása. Általános tendencia, hogy a lakótelepekhez közeli, frekventált közlekedési pontokon működő óvodák, valamint a város külső harmadában (Újváros, Susán, Tabán északi része, Tarján és Kertváros) részekben van utánpótlás az óvodáskorú gyermekek körében, azonban éppen ezekben a városrészekben (Kertváros kivételével) nem óvodának épült ingatlanban fogadják a gyermekeket, kis csoportszobákban, nehéz körülmények között, zsúfoltan működnek az intézmények. Külterületen az elnéptelenedés a jellemző, Kútvölgyön és Batidán az óvodások száma három évfolyamon együttesen sem éri el a 10 főt sem, Erzsébeten (14 fő) és Szikáncson (17 fő) alig haladja meg az óvodai csoportlétszám felét.

Javaslat: új óvodai struktúra kialakítása, oly módon, hogy a kis csoportméretű óvodákat nagyobbakkal váltsuk ki, átlátható óvodai egységek létrehozásával egy óvoda a székhelyén kívül két telephellyel működhet. Ezáltal megszüntethető a 11 tagintézmény, jobb munkaerő-gazdálkodás válik lehetővé, s a körzeti gyermekek elosztása is kiegyensúlyozottabbá válhat.

Fentiek alapján az alábbi struktúra kialakítása célszerű:

Kertváros

A Dömötör Géza Óvoda 8 nagy csoportszobával épült, kiszolgáló helyiségek, tornaszoba is rendelkezésre áll, jelenleg is maximális létszámmal működik, a körzetben várható gyermekek száma a kishomoki gyermekekkel együtt bőséges utánpótlást biztosít a továbbiakban is.

Intézmény neve	2009/10.	2008/09.	2007/08.	2006/07.	2005/06.
Dömötör Géza Óvoda	41	52	51	40	47
Kishomok	14	25	19	25	22
Összesen	55	77	70	65	69

Várható gyermeklétszám

Javaslat: az intézmény korszerűsítése (nyílászárók, stb.), bővítés, fejlesztés nem szükséges, részben önálló intézményként, tagintézmény nélkül végzi tovább a munkáját.

Tarján

Tarján városrészben három tagóvoda működik: a Zrínyi utcán (Dömötör Géza Óvoda tagintézménye), a Dózsa György utcán és a Malom utcán (utóbbi kettő a Hermann Alice Óvoda tagintézménye).

A városrészben várható gyermeklétszám a következő időszakban:

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	Jelenlegi létszám	Férőhely	Iskolába megy
Dózsa György Utcai Tagóvoda	4	3	13	14	10	50	48	13
Malom Utcai Tagóvoda	13	26	16	27	19	91	78	25
Zrínyi Utcai Tagóvoda	10	15	12	13	10	72	64	18
Összesen	27	44	41	54	39	213	190	56

Várható gyermeklétszám

Fentiek alapján megállapítható:

A városrészben az elkövetkező időszakban két csoportnyi gyermek várható minden évben. A Zrínyi Utcai Tagóvoda körzeten kívüli gyermekekkel pótolja saját körzetének hiányát. A jelenlegi csoportok száma 9, ez maximális létszámmal 225 férőhelyet tenne szükségessé, ezzel szemben 190 gyermek elhelyezésére van mód. A tényleges igényből kiindulva, valamint az ideális csoportméreteket figyelembe véve építkezéssel a kis csoportszobák kizárása válik szükségessé.

Tabán és Kincses Telep

E városrészben három óvoda működik: A Pálffy utcán a Hermann Alice Óvoda és törzsintézménye a Pál Utcai Óvoda, valamint a Janikovszky Éva Óvoda tagintézménye, az Észak Utcai Óvoda.

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	Jelenlegi létszám	Férőhely	Iskolába megy
Hermann Alice Óvoda	13	22	22	21	23	73	65	19
Pálffy Utcai Tagóvoda	17	14	20	21	30	70	62	20
Észak Utcai Tagóvoda	10	17	12	14	9	36	40	9
Összesen	40	53	54	56	62	179	167	48

Várható gyermeklétszám

Fentiek alapján megállapítható:

A városrészben az elkövetkező időszakban 2 csoportnyi gyermek várható. Az Észak Utcai Óvoda halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket fogad igen nagy hatékonysággal, két kisméretű csoport befogadására alkalmas épületben. A felhalmozódott szakmai tapasztalatot a továbbiakban is kamatoztatni kell. A Hermann Alice óvoda egy csoportszobája nem alkalmas maximális gyermeklétszám befogadására, a Pálffy Utcai Óvoda igen leromlott állapotban van. A jelenlegi férőhelyek révén kis csoportlétszámmal működnek az óvodák, a túlszűfoltás építkezéssel oldható fel.

Javaslat: Tarján és Tabán városrészekben egy óvoda, a Hermann Alice Óvoda és két telephelye, a Malom utcai, illetve a Pálffy utcai lássa el a gyermekeket. A Malom Utcai Tagóvoda régi épületszárnyának lebontása, két új csoportszoba építése, a Dózsa György Utcai Tagóvoda megszüntetése. Ha felépül az új csoportszoba a Malom utcán, fokozatosan megszüntethető a Zrínyi Utcai Tagóvoda ill. telephely is. Így 150 férőhely alakítható ki. **A Pálffy Utcai Óvodát négy csoportos óvodává kell átépíteni.** Ha négy csoportos óvodává alakítjuk, megszüntethető a Hermann Alice Óvoda kisméretű

csoportszobája, kialakítható az óvónői szoba, ami jelenleg hiányzik az intézményből, és tudnak átvenni a megszűnő Dózsa Óvoda körzetéből is.

Számítani kell arra is, hogy nem önkormányzati fenntartású intézményben 300 gyermeket vesznek fel, várható hogy egy csoportnyi gyermeket körzeten kívül visznek óvodába.

Az építkezés idejére a Malom utcai gyermekeket ideiglenesen a Szent István Utcai két üres csoportszobájában el tudjuk helyezni.

Így a körzetben az alábbi gyermek létszám elhelyezéséről kell gondoskodni, mely 10 csoportban megosztva egyértelműen biztosítható.

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06
Hermann Alice Óvoda	49	69	76	92	87

Várható gyermeklétszám

Az Észak Utcai Óvodában szükséges, hogy továbbra is működjön a kétcsoportos óvoda, a holland OPSTAP program folytatása a gyermekek felzárkóztatása szempontjából igen fontos feladat. Zajlik fejlesztőpedagógusok által végzett hátránykompenzációs feladatellátás is, így az óvoda működtetése hosszú távon indokolt, szükséges azonban az épület korszerűsítése, a vizesblokkhoz vezető folyosót ki kell alakítani, hogy mindkét csoportszoba folyosóról legyen megközelíthető. Ez az intézményegység a továbbiakban is jelenlegi törzsóvodájához, a Janikovszky Éva Óvodához tartozik.

Csúcs és Béke-telep

E városrészben három óvoda működik, a Janikovszky Óvoda (volt Magvető) és tagintézményei a Szent István Utcai Tagóvoda és a Szabadság Téri Tagóvoda. Mindhárom intézmény óvodának épült, alkalmas maximális létszámú csoportok befogadására, de a településrészen jelenleg kevés gyermek van, felesleges kapacitásokkal rendelkezik. Az e körzetben lakók számára könnyen elérhető a nem önkormányzati Szeremlei Óvoda is.

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	Jelenlegi létszám	Férőhely	Iskolába megy
Janikovszky Éva Óvoda	13	26	34	35	26	65	75	18
Szent István Utcai Tagóvoda	16	32	20	30	27	56	85	21
Szabadság téri Tagóvoda	11	12	19	12	17	43	48	12
Összesen:	40	70	73	77	70	164	208	51

Várható gyermeklétszám

Fentiek alapján megállapítható:

A város északi terjeszkedése révén a Janikovszky Óvoda számára várhatóan a kihasználtság biztosítható, amennyiben jelentős növekedés következne be, a déli határát mozdítva a gyermeklétszám kiegyensúlyozható, s így további létszámot kaphatna a Szent István Utcai Óvoda is, amelyben üresen áll a berendezett csoportszoba. A Szabadság téren két csoportos óvoda továbbra is fenntartható s feladata lenne a Susáni, Újvárosi kis óvodák tehermentesítése.

Javaslat: Mindhárom intézményegység felújítása, építkezés nem szükséges, a Szent István Utcai Óvoda udvarának bővítése akár a pedagóguslakás terhére is. Az új óvodai struktúrában azonban indokolt, hogy a túlnépesedő Brunsvik Teréz Óvoda és Oldalkosár Utcai Tagóvodájával együttesen képezzen a Szabadság Téri Tagintézmény egy egységet, így a Janikovszky Éva óvoda két telephellyel, a Szent István utcán, valamint az Észak utcán látná el körzetét.

Az így várható gyermeklétszám a körzetből a következő 3 évben évi 2,5-3 kiscsoport indítását teszi szükségessé, melyhez a szükséges kapacitás adott.

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06
Janikovszky Éva Óvoda	39	75	66	79	62

Várható gyermeklétszám

Susán

Ebben a városrészben két óvoda működik, a Tornyai János Utcai, mely az Exner Leó Óvoda (volt Nádor Utcai) tagintézménye, illetve a Klauzál Utcai Tagóvoda, a Brunsvik Teréz Óvoda tagintézménye. Egyik intézmény sem rendelkezik megfelelő méretű csoportszobákkal. A működő 7 csoportból 3-ban lehet 25-22 gyermeket elhelyezni.

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	Jelenlegi létszám	Férőhely	Iskolába megy
Tornyai János Utcai Tagóvoda	24	30	43	37	36	98	100	28
Klauzál Utcai Tagóvoda	17	35	32	25	28	75	58	19
Összesen	41	65	75	62	64	173	158	47

Várható gyermeklétszám

Fentiek alapján megállapítható:

Mintegy 30 gyermek elhelyezése jelenthet gondot a körzetben, mely egy módon korrigálható: a Szabadság tér irányába a körzethatár módosítása, illetve a 3 nagy csoportszobában a maximális létszám 2-3 fővel történő túllépésének engedélyezése. Az óvodák a továbbiakban is az eddigihez hasonló módon látják el feladatukat, a körzethatárok módosításával korrigálva.

Javaslat: Mindkét intézmény korszerűsítése, a Klauzál utcai Óvodában az átvett pedagóguslakás átépítésének folytatása, ezáltal tornaszoba kialakítása. A Tornyai Utcai Óvoda udvarának bővítése szükséges lenne, az udvari épület (kiszolgáló

helyiség befejezése), s amennyiben Újvároson épülhetne egy 4 csoportos óvoda, a gyermekek átirányításával a Tornyai utcán is biztosított lenne a tornaszoba.

Újváros

Egy intézmény az Exner Leó Óvoda működik itt 4 csoporttal. Az épület 100 éves, egy csoportos óvodának épült, egészségtelen, túlszűfolt környezetben, szépen felújított udvarral működik az intézmény.

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	Jelenlegi létszám	Férőhely	Iskolába megy
Exner Leó Óvoda	13	30	32	27	32	85	75	19
Külterület	4	11	3	8	7	40	0	8
Összesen	17	41	35	35	39	125		27

Várható gyermeklétszám

Fentiek alapján megállapítható: Újvároson, valamint Szikáncson, Erzsébeten és Batidán együttesen másfél csoportnyi gyermek várható minden évben, s körülbelül egy csoportnyi gyermek lép iskolába. Az önálló városrész számára egy óvoda feltétlenül szükséges, a jelenlegi óvoda nem alkalmas a kor követelményeihez közelítő színvonalú feladatellátásra sem.

Javaslat: Új óvoda építése Újvároson. Ha alkalmas területet találnánk, akkor 4 csoportos óvodával tehermentesítenénk a Tornyai Utcai Óvodát is, ahol a kiüresedő szobából tornaszobát alakíthatnánk ki, továbbá kulturált körülmények között láthatnánk el a külterületi gyermekeket is.

Az új óvodai struktúrában egy óvoda, az Exner Leó Óvoda folytatja a munkát két telephellyel, a Tornyai utcán, illetve a Klauzál utcán. Így a három intézményegységben 11 csoport működne a jövőben, az alábbi várható gyermeklétszámmal:

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06
Exner Leó Óvoda	49	89	97	87	83
Külterület	4	6	3	10	8
Összesen	53	95	100	97	91

Várható gyermeklétszám

Belváros

A Brunsvik Teréz Óvoda két tagintézményével működik a Belvárosban, mindkettő óvodának épült. A körzetben lát el feladatot a Mária Valéria Keresztény Óvoda is, amely nemcsak a körzetből, hanem a város egészéből vesz fel évente két csoportnyi gyermeket. Az Oldalkosár Utcai Tagóvoda integráló óvodává alakult, ahol a maximális létszámtól alacsonyabb létszámmal kell dolgozni, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekek kettőnek számítanak.

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	Jelenlegi létszám	Férőhely	Iskolába megy
Brunszvik Teréz Óvoda	22	24	28	28	21	100	100	33
Oldalkosár Utcai Tagóvoda	23	42	37	29	33	72	72	23
Összesen	45	66	65	57	54	172	172	56

Várható gyermeklétszám

Fentiek alapján megállapítható:

Az óvoda megfelelő létszámmal, elegendő térrel és csoportszobával működik, alkalmas a feladatainak további ellátására, létszámgonddal nem küzd.

Javaslat: Az **akadálymentesítés** folytatása magas prioritású az Oldalkosár Utcai Tagóvodában. Az általános felújítástól e két intézményben sem lehet eltekinteni. Az új struktúrában a Brunszvik Teréz Óvoda két telephellyel (Oldalkosár utcán és Szabadság téren) 9 csoportban látja el a jövőben feladatát, az alábbi várható gyermeklétszámmal:

Intézmény neve	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06
Brunszvik Teréz Óvoda	61	84	94	71	84

Várható gyermeklétszám

Összefoglalva:

- Öt óvoda jönne létre az új intézményi struktúrában:
(Dömötör Géza (volt Kertvárosi),
Hermann Alice (volt Pál utcai),
Janikovszky Éva Óvoda (volt Béke telepi),
a Brunszvik Teréz Óvoda, valamint az
Exner Leó (volt Nádor utcai),
melyek közül négynek 2-2 telephelye is lesz.
- Meg kell szüntetni a Dózsa György utcai tagóvodát, s amennyiben Tarjánban és Tabánban az építkezések megvalósulnak, a Zrínyi Utcai Óvoda is megszűnik felmenő rendszerben.

Valamennyi óvodában szükséges a vizes blokkok, nyílászárók cseréje, felújítása. Néhány intézményben, ahol a szülők lehetőségei korlátozottabbak, az önerőből, pályázatból történő eszköz, bútorzat cseréjére feltétlenül sort kell keríteni. Az orvosi szobák kialakítása is nagy feladat, a hiányzó tornaszobák pótlása, ahol megoldható, szükséges, ahol nem ott iskolákban kell a gyermekek számára helyet biztosítani. További feladat az udvari játszótérek felújításának/szabványosításának folytatása.

III. 2.2. Általános iskolák

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában működő iskolák az elmúlt időszakban komoly megújítási folyamatot indítottak el. A Commitment Pedagógiai Intézet szakértőinek koordinálásával kiértékelték a

kompetenciamérési iskolai eredményeket, intézkedési tervet készítettek a kompetencia alapú oktatás elterjesztése érdekében, és folyamatosan zajlik a HEFOP-projektek keretében a pedagógusok módszertani megújulását szolgáló továbbképzési program is.

A hatékony iskolarendszer két fontos ismérve a minőség és gazdaságosság elvének együttes érvényesítése. Az elmúlt időszakban a csökkenő gyermeklétszám ellenére is fenntartott intézményekben a beiskolázás egyre nagyobb feszültségeket teremt, a normatíva-rendszer változása, a közoktatási feladatellátásból kivont források, a pedagógus-foglalkoztatás szabályainak szigorodása arra kényszeríti valamennyi iskolafenntartót, hogy átgondolja, a szükségletekhez igazítsa intézményi struktúráját.

E cél elérése érdekében drasztikus megoldásnak tűnik, de mindenképpen a hatékonyság és a minőség javítását szolgálja, ha valamennyi intézmény megszüntetését követően, a körzethatárok újraalkotásával új intézmények alapításáról dönt a közgyűlés. Ezáltal a szükségletekhez igazítható az intézményhálózat, a módszertanilag megújulásra kész pedagógusok az intézményekben maradhatnak, s megteremthetjük a Közoktatási törvény által megkövetelt halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs arányszámait eredményező körzeti intézménystruktúrát is, melyre 2007. január 31-ig törvényi előírás alapján kell megoldást találnunk.

Az alábbi táblázat azt mutatja, miként lehetséges a városrészeket ellátó iskolarendszer kialakítása, s az adott városrészben hány gyermek várható az elkövetkező hét évben:

Várható gyermeklétszám az új intézményi struktúrában Körzetek szerint

Intézmény	2012/13	2011/12	2010/11	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06
József A. + Németh L.	54	80	77	68	63	67	88	50
Kiss L. Ált. Isk.	13	32	31	27	32	25	29	31
külterület (B., E., Sz.)	4	6	3	9	7	7	5	10
Klauzál G. Ált. Isk.	30	50	53	57	44	54	47	42
külterület (Kútvölgy)	0	0	0	1	1	1	2	1
Liszt F. Ált. Isk.	11	19	26	11	28	16	23	20
Szent I. Ált. Isk.	39	64	61	73	68	52	65	70
Tarjáni Ált. Isk.	55	76	84	95	85	93	91	84
Tornyai J. Ált. Isk.	41	53	50	43	47	48	35	52
Kishomok	14	25	19	25	22	18	22	21
Összesen	261	405	404	409	397	381	407	381

Fentiek alapján megállapítható, hogy évente maximum 15,5 osztálynyi gyermeket tudunk beiskolázni, melyből egy osztálynyit elvisz a Szőnyi, egy félosztálynyit a Kincsház és néhány gyermeket az Aranyossy Ágoston Általános Iskola, így az önkormányzat intézményeiben évente maximum 14 osztályt tudunk indítani. Ez 2 párhuzamos osztállyal számolva 7 intézményt jelent. Javaslatunk szerint 6 iskola működtetése indokolt, a Belvárosban 3 osztállyal számolva, egyosztálynyi gyermek számára abban az intézményben indítunk osztályt, ahol az adott évben az arányokat tekintve indokolt: szóba jöhető intézmények plusz osztály indítása tekintetében:

tabáni, csúcsi, susáni általános iskola, ahol a helyiséget tekintve is megoldható az elhelyezés.

Az újraalapítás révén valamennyi pedagógus közalkalmazotti jogviszonya megszűnik, s az újonnan alapított intézmények élén megbízott igazgatók feladata, hogy a pedagóguslétszám-szükségletnek megfelelően szakmailag kiemelkedő pedagógusok alkalmazásával gondoskodjanak arról, hogy eredményes, az iskola jövőjének garanciáját jelentő tantestületet állítsanak össze. A szakmai választást és minősítést szakértők által kidolgozott pedagógus-értékelő lap kell, hogy segítse. Az elsős beiskolázás idejére az indítható első osztályok száma, adott intézményben a tanító személye ismertté válik.

A továbbiakban városrészenként tekintjük át a várható létszámokat, s a tervezett indítható osztályszerkezeteket.

Kertváros

A Tornyai János Általános Iskola a kertvárosban működik, amely körzet, Kishomokkal együtt igen nagy létszámban lakott, így várhatóan 7 évre előre évi két osztály indítása biztosított. Jelenleg az iskola nyolc osztály elhelyezésére alkalmas épületben működik. A hetvenes évek nagy létszámú korszakainak idején 4 barakktanterem épült ideiglenes jelleggel, az iskola azonban jelenleg is ezekben és lakásokból kialakított helyiségekben is tanít.

Javaslat: Új iskola építése évfolyamonként 2 osztály befogadására tervezve.

A jelenleg használt iskolaépületet a Corvin Szakközépiskola használhatná, a lakásokból kialakított részt célszerű továbbiakban lakás célra hasznosítani.

Az új intézmény körzetét Kertváros és Kishomok tenné ki, így a fenti létszám adatok alapján várhatóan két osztály indítása folyamatosan biztosítható az intézményben.

Tarján-Tabán-Kincses-Telep

A köfaltól északra elterülő városrészben évfolyamonként 80-90 gyermek lakik. Eddigi tapasztalatunk, hogy a Tarjáni és Szántó Kovács János Általános Iskola együttesen 2,5 osztályt tudott elindítani, a városi beiskolázású intézményekbe történő beáramlás igen jelentős. Emiatt szükségesnek tűnik a racionalizálás, amely révén a városrészek intézményei is stabilizálhatók.

Javaslat: A Szántó Kovács János Általános Iskola megszüntetése, a városrészben az új körzethatárral a feladatot a Holló utcai Iskola látja el évente 2, indokolt esetben 3 osztály indításával. Ezáltal a felújított, kibővített iskola befogadná a körzetből az eddighez hasonló tanulólétszámot. **A Szék Utcai Iskola épületét át kell adni az Aranyossy Ágoston Általános Iskolának**, amely intézmény egy épületben önállóan tovább működhetne. **A Szántó Kovács János Általános Iskola körzete** azonban átnyúlik Béke-telepre is, emiatt indokolt a körzetet **a Szent István Iskola és Tarjáni között megosztani**, arra figyelemmel, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a két körzet között kiegyenlített legyen. A Szántó diákjai számára a város három alternatívát kínálhat fel:

1. jelenlegi osztályukkal a Szent István iskolában folytatják az új tanévtől munkájukat

2. lakhelyük új körzethatárok szerinti besorolásával körzeti iskolájukba felveszik a megfelelő évfolyamra
3. amennyiben nem kívánnak körzeti iskolájukban maradni, a szabad férőhelyek erejéig bármely intézménybe átiratkozhatnak a gyermekek.

A pedagógusok számára a szakértők által készített értékelő-lap biztosít továbbfoglalkoztatást, hiszen a szakmai gyakorlat, az integrációban megtapasztalt eljárások és ismeretek, HEFOP-projektekben történt részvétel igen magas pontszámot ér.

Csúcs

A Kincses telep keleti részétől a Rárósi útig terjedő területen látná el a Szent István utcai és a Szent István téri iskolaépület a körzeti iskolai feladatokat. Az indítható osztályok száma évente 2, indokolt esetben 3. A Szántó Kovács János Általános Iskola projektjeit itt folytatnák tovább, ezért szükséges lenne a Kocka utcai épület átépítése, ahol a Szántó iskolában pályázaton nyert körülmények ismételtén megteremthetők.

Javaslat: Kocka utcán építkezés, Halmay épületének teljeskörű rekonstrukciója, Szent István Utcai épületben a szükséges javítások teljesítése.

Susán és Újváros

A susáni városrészben a Klauzál Általános Iskola a Róka utcai telephellyel lát el körzeti iskolai feladatokat. A Róka utcai telephely kiváltása szükséges, azonban a városrész hosszútávon, garantáltan két osztályt nem tud betölteni. Ennek megfelelően célszerű lenne a városrészt Újvárossal együttesen kezelni, ahol az iskola tagintézmény formájában egy osztály indításával működhetne, a Klauzál Utcán szintén egy első osztály indulna, így visszaköltözhetnek a Róka utcáról a gyerekek a Klauzál utcai épületbe. Indokolt esetben, ha szükséges és a városi iskolákba nem áramlanak el igen magas számban a tanulók, további egy osztály is indítható. E két intézmény fogadhatná a külterületi gyermekeket is, a Klauzál utcán a kútvölgyi, Újvároson pedig a szikáncsi, erzsébeti és batidai gyermekeket fogadnák, melynek biztonságát iskolabuszok indításával oldható meg.

Javaslat: Klauzál utcai iskola és az újvárosi iskola felújítása, a két iskola egy igazgatás alá vonása úgy hogy a törzsintézmény feladatait a Klauzál, a tagintézményét a Kiss Lajos látja el, a Móra Ferenc Külterületi ÁMK-ból a gyermekek iskolabusszal történő beszállítása. Ezzel biztosítható, hogy a gyermekek a korszerű oktatási formák, módszertanilag megújult pedagógiai eljárásokkal a városi iskolák színvonalán kaphatják meg a munkaerőpiaci boldogulásokat előkészítő alapkészségeket, s továbbtanulási esélyeik is jelentős mértékben javulnak.

Hódtó

A Hódtó nagy iskolája a József Attila Általános Iskola, amelynek körzetéből a Németh László Általános Iskola vonz el rendszeresen egy osztálynyi gyermeket. Emiatt célszerű a Belvárosban egy intézményben gondolkodni, mely ellátja a teljes hódtói beiskolázást, továbbá városi beiskolázású osztályokkal speciális képzési kínálatát is megőrzi.

Javaslat: Egy belvárosi iskola létrehozása két telephellyel: a Németh László Gimnázium, illetve az Árpád utcai épület használatával. Itt indulna két körzeti osztály, s egy, indokolt esetben két városi beiskolázású osztály. A két telephelyen a gimnázium további helyiségszükségei is biztosítottak. Szükséges mindkét épület felújítása.

Belváros

A Belvárosban a Liszt Ferenc Ének-zenei Általános Iskola működik két városi beiskolázású osztályt indítva minden tanévben. Célszerű, hogy a Liszt iskola is kapjon egy osztálynyi körzetet, így kevésbé tudja elvenni a külvárosi gyerekeket, s az integrációs normatíva igényléséhez is kedvezőbb iskolai arányokat érünk el.

Javaslat: a Liszt iskola udvarán a kereszt szárny tetőterében a tantermek kialakításának befejezése, ezáltal lehetővé válik a pincehelyiségekben a tanítás megszüntetése.

II.2.3. Középfokú intézmények

Jelenleg 6 önkormányzati intézményben zajlik középfokú oktatás., melyben a diákok száma magasabb a kezdő évfolyamokon, mint a végzős nyolcadikosok száma, mivel bár a városból is jelentős számban elmennek Szegedre tanulni, sikerül a környező településekről bejáró diákokat beiskolázni. Továbbá jelentős létszámcsökkenés még 3 évig nem mutatkozik, mivel az OKJ-módosítás miatt meghosszabbodik a szakképzés, újabb évfolyamok maradnak az intézményekben, továbbá megnövekedik a tanköteles kor 18 évre, így a folyamat azt erősíti, hogy ugyanannyi diák hosszabb ideig vesz részt az iskolai életben.

Az évek óta elhúzódó érettségi reform, a szakképzés munkaerőpiachoz igazítási törekvése, továbbá az elaprózódás felszámolása állandó bizonytalanságot, kiszámíthatatlanságot eredményez. Így a vásárhelyi iskolafenntartó törekvései is mindig az adott viszonyok közepette keresték a megújítási lehetőséget, így került bevezetésre a nyelvi előkészítő évfolyam, az Arany János Tehetség gondozó Program, történelem lépések egy Térségi Szakképző Központ kialakításának feltételeinek megteremtésére, azonban a város adottságai (mérete, intézmények száma, Szeged közelsége, párhuzamos képzések felszámolása már megtörtént) nem tették lehetővé az eredményes pályázat elkészítését.

A város számára azonban hagyománya kötelezettséget is jelent, hiszen a több mint száz éves mezőgazdasági képzés, a ipari tanonciskola, az egykori tanítóképzés, patinás gimnázium mind-mind azt jelzik, hogy az oktatás területén a város minden korban az élvonalba tartozott. A XXI. Század új követelményei és szakmai-szakmapolitikai törekvései azonban az integrált szakképzést támogatja és célozza, így elkerülhetetlen, hogy Vásárhely is csatlakozzon a most alakuló regionális együttműködésekhez.

Annak szándékával, hogy a vásárhelyi szakképzés hagyományait, a munkaadók igényeit kielégítve működjenek az intézmények bekapcsolódott a város az OMAI „Szakképzés-fejlesztési terv” elnevezésű pályázatához, melyben konzorciumi tagként két pályázatban is nyert. A pályázat alapján a konzorciumok egy 3 éves komplex szakképzés-fejlesztési tervet dolgoznak ki, amely összehangolja

Szeged és térségében, valamint Csongrád megye északi részén a térség gazdasági szereplői, a kamarák, egyesületek együttműködésével a szakmai fejlesztéseket és beruházásokat, a megpályázott források és támogatások felhasználását,

A pályázat célja nemzetközi viszonyok között versenyképes magas színvonalú, csúcstechnológiával felszerelt, gyakorlati központú szakképzés kialakítása a Dél-alföldi Régióban, ezzel párhuzamosan a térség gazdasági potenciáljának növekedése. Vásárhely számára elsődleges feladat volt, hogy az általa fenntartott intézmények profiljuknak, és a térség fejlesztési terveinek megfelelő konzorciumhoz csatlakozzanak, így biztosítva, hogy minél több szakmacsoport oktatása városunkban maradjon.

A pályázati törekvésekben megfogalmazódtak azok a célok is, amelyek Hódmezővásárhely MJV gazdasági-társadalmi folyamataihoz igazodnak. Így az alábbiakban a pályázatban képviselt törekvések mentén mutatjuk be a szakképzés-fejlesztés követendő irányát:

a) Komplex Szakképzés-fejlesztési terv létrehozása a dél-alföldi régió Szegedi Térségében:

Konzorcium tagjai: Szeged, Mórahalom, Makó, SZTE és Hódmezővásárhely részéről: Kossuth Zsuzsanna Műszaki Gimnázium és Szakközépiskola, valamint a Gregus Máté Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakiskola

b) Komplex szakképzés-fejlesztési terv létrehozása a Dél-alföld szívében

Konzorcium résztvevői: Csongrád Megyei Önkormányzat, Kunszentmárton, Kistelek, Orosháza szakképző intézményei, és Hódmezővásárhely részéről a Corvin Mátyás Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola, az Eötvös József Szakközépiskola és a Kalmár Zsigmond Ipari Szakközépiskola és Szakiskola.

A két pályázattal elérni kívánt célok:

:

1. profiltisztítás a Régió szakképző intézményeiben, itt vezető szerepet biztosítani 1-1 szakmacsoportban valamennyi vásárhelyi iskolában
2. az intézmények műszaki állapotának javítása, különös tekintettel mindkét pályázatból 1-1 szakképző központ Vásárhelyre történő telepítésével
3. tradicionális szakmák erősítése a helyi munkaerőpiac igényei szerint, valamint új piacépes szakmák bevezetése,
4. a szakképzés szakmai és infrastrukturális fejlesztése, az EU-s szabványok szerint működő szakmacsoportok oktatása,
5. a kistérség beruházásaival összhangba kerülő és a helyi gazdasági szervezetek igényeit kielégítő szakképzési struktúra létrehozása
6. az Operatív Programoknak megfelelően pályázati források kiaknázása,
7. a már meglévő együttműködések ápolása, regionális együttműködés kialakítása
8. a meglévő humán erőforrás továbbképzése, az új szakmai elvárásoknak is megfelelő szakemberbázis kinevelése,
9. fejlesztési források összehangolása a további pályázatok biztosítására,
10. a gazdasági szervezetek, a beruházók közvetlenebb bevonása a szakképzés-fejlesztésbe.

Hódmezővásárhelyen mintegy 3 éves múltra tekint vissza az az egyeztetési eljárás, mely a vállalkozók, munkaügyi központ, kamara, a szakképző intézmények és fenntartójuk párbeszédén alapul, s annak vizsgálatára szolgál, hogy miként

alakítható át az országos szabályozókkal folyamatos átszervezésre ítélt szakképzés helyi szinten.

Javaslat: a jelenlegi viszonyok közepette valamennyi középfokú intézményre szükség van, a Gregus szakközépiskola integrálása azonban elkerülhetetlen. A mellékelt táblázat azt mutatja, hogy a jelenlegi beiskolázási arányokból a várható csökkenő tanulólétszámokkal számolva, mely évben hány osztály indítása indokolt.

A továbbiakban intézményenként tekintjük át a lehetséges fejlesztési irányokat:

Corvin Máttyás Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola

A **Corvin Szakközépiskola prosperáló intézmény, évek óta tartó növekedési trenddel**, azonban az iskola várhatóan az idei, legkésőbb a jövő tanévben eléri növekedése maximumát, hiszen a várható tanulólétszám-csökkenés nem teszi lehetővé a növekedés fenntartását. Az alábbi táblázat adatai szerint az iskolában az indítható osztályok száma a 33-ról 28-ra csökken 6 év alatt, mely tartós tanteremhiányt jelez előre. E probléma egy új kertvárosi iskola építése révén megoldható, hiszen az üressé váló iskola, illetve a volt kollégiumi rész tantermeikké alakítása révén megfelelő méretű és színvonalú helyiségekkel bővíthet az iskola.

Corvin Szki.	9.	10.	11.	12.	1/11.	2/12.	3/13.	1/13.	2/14.	Osztály
2004/05	6	6	4	4	3	3		2	2	30
2005/06	6	6	4	4	3	3		3	2	31
2006/07.	6	6	4	4	4	3		3	3	33
2007/08.	5	5	4	3	3	3	1	3	2	29
2008/09.	5	4	4	4	3	3	1	3	2	29
2009/10.	5	5	3	3	3	3	1	3	2	28
2010/11.	5	4	3	3	3	3	1	3	2	27
2011/12.	4	4	3	3	3	3	1	3	2	26

Várható osztályok száma tanévenként

Fejlesztési célok:

- a kereskedelem, vendéglátóipari és idegenforgalmi képzési skálájának növelése, gyakorlati központ kialakítása
- a Szolnoki Főiskolával beindított felsőfokú szakképzés folytatása,
- beruházási helyszín létrehozása a Csongrád Megyei Önkormányzattal kötött konzorcium keretében az adott szakmacsoportban.

Eötvös József Szakközépiskola

Az Eötvös Szakközépiskola képzési profilját az elmúlt években a nyelvi előkészítő évfolyamos osztály sikeres beindításával bővítette. Sikereket ért el a hozzáadott érték vizsgálatokban is, tehát egy lendületes, eredményes iskoláról beszélhetünk, melyben az egészségügyi és közgazdasági képzés kap prioritást. Az intézmény két telephelyen működik, tanterem-hiányát a Mária Valéria utcai telephelyével csökkenti. A város szándéka szerint udvarán sportcsarnok épül, mely jelentős előrelépést jelent

az iskola infrastruktúrájában. Szoros az együttműködés a Városi Kórházzal, szociális intézményekkel, így az iskola képzési kínálata a helyi szükségletekre épül.

Eötvös Szki	9.	10.	11.	12.	1/13.	Osztály
2004/05	4	3	3	3	2	15
2005/06	4	4	2	3	2	15
2006/07.	4	4	4	2	2	16
2007/08.	4	4	3	3	2	16
2008/09.	4	3	3	3	2	15
2009/10.	4	3	3	3	2	15
2010/11.	3	3	3	3	2	14
2011/12.	3	3	3	2	2	13

Várható osztályok száma tanévenként

Fejlesztési célok:

- a hagyományosan és országosan elismert művészeti, közművelődés és kommunikáció szakmacsoportban oktatott képzéseinek (érettségi utáni is) további fejlesztése,
- a helyi városi kórház és rendelőintézetrel, továbbá szociális intézményekkel és a megye hasonló intézményeivel összehangolt, érettségi utáni egészségügyi képzések indításával (masször, ápoló, egészségügyi asszisztens, szociális gondozó, stb.)

Gregus Máté Mezőgazdasági Szakközépiskola

A **Gregus Máté Szakközépiskola** helyzete igen válságos, beiskolázási problémákkal küzd, tantestülete nem éri el a 20 főt sem, a tanulólétszám pedig a 200 főt, így az intézmény önállósága az integrációs törekvések és finanszírozás miatt hosszú távon nem elképzelhető. Ennek értelmében, a mezőgazdasági szakképzés megmentésére, színvonalának megtartására, a korszerű technikák biztosítására célszerű lenne az iskolát és tangazdaságát a Hódmezővásárhelyen működő, Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Főiskolához integrálni. Amennyiben ez nem megoldható, a Corvin Szakközépiskola rendelkezik olyan adottságokkal, melynek eredményeképpen a kevésbé sikeres és népszerű szakképzés veszteséges kínálatát fel tudja vállalni, s a vendéglátóiparhoz kapcsolódó közös képzési profilt kialakítani. A demográfiai adatokból előre becsülhető, illetve a jelenlegi beiskolázási arányok és lemorzsolódás figyelembe vételével hosszú távon várható, hogy az iskola mezőgazdasági képzésbe csupán egy osztályt tud beiskolázni.

Gregus	9.	10.	11.	12.	1/13.	2/14.	Osztály
2004/05	2	2	2	2	1	1	10
2005/06	1	2	2	2	1	1	9
2006/07.	1	1	2	2	1	1	8
2007/08.	1	1	1	2	0,5	0,5	5
2008/09.	1	1	1	1	0,5	0,5	5
2009/10.	1	1	1	1	0,5	0,5	5
2010/11.	1	1	1	1	0,5	0,5	5
2011/12.	1	1	1	1	0,5	0,5	5

Várható osztályok száma tanévenként

A fenti osztályszámok alapján megállapítható, hogy az iskola elhelyezése nem jelent gondot, amennyiben a Főiskola átveszi, hiszen jelenleg is egy épületben folyik a munka, ha ez nem teljesülő törekvés, városi szinten elhelyezést nyújthat a Vöröskereszt utcai épületben lehetséges, vagy a Tornyai iskola helyén.

Fejlesztési célok:

- a Mezőgazdasági Főiskolával lévő kapcsolatok szorosabbra fűzése, az EU-s elvárásoknak megfelelő szakképzési rendszer kiépítése
- Górsai telephely korszerűsítése, megfelelő eszközök beszerzése
- Megújuló mezőgazdaság, biogazdaság korszerű ismereteinek bevezetése, a fenntartható fejlődéshez igazodó elméleti képzés kialakítása
- Érettségi utáni szakképzések palettájának a Mezőgazdasági Főiskola képzéseivel összehangolni

Kalmár Zsigmond Ipari Szakközépiskola és Szakiskola

A tradicionális ipari szakmákat oktató intézmény kötelező beiskolázási feladatot is ellát. Magas a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya, s a sajátos nevelési igényű tanulók problémái is egyre markánsabban kitűnnek, a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság egyre több szakvéleményt állít ki. Az iskola képzési kínálata a helyi vállalkozók igényeihez igazított (pl. hegesztő, szerszámkészítő szakmákra is sikerült a szakképző évfolyamokon beiskolázni), de régiós szerepet tölt be az érettségire épülő fogtechnikus-képzés, mely a határon túlról is vonz tanulókat.

Várhatóan a tanköteles kor emelkedése miatt jelentős létszámcsökkenés az iskolában nem kell számolni, s a jelenleg visszaállított tanműhely kapacitása mindenképpen az alapozó szakasz gyakorlatorientáltságát segíti.

Kalmár	9.	10.	11.	12.	1/9.	2/10.	3/11.	1/11.	2/12.	3/13.	1/13.	2/14.	3/15.	Osztály
2004/05	7	5	3	2	4	4		2	3		1	1	1	33
2005/06	6	5	4	3	4	4		2	2		1	1	1	33
2006/07.	6	5	3	3	4	3	2	3	2	2	1	1	1	36
2007/08.	5	5	3	2	5	4	2	3	2	2	1	1	1	37
2008/09.	6	4	3	3	4	4	2	2	2	2	1	1	1	35
2009/10.	5	4	3	3	4	3	2	2	2	2	1	1	1	33
2010/11.	4	4	3	3	4	3	2	2	2	2	1	1	1	32
2011/12.	5	4	2	3	4	3	2	2	2	2	1	1	1	32

Várható osztályok száma tanévenként

Fejlesztési célok:

- - profiltisztítás, a gépipari szakmacsoportban vezető szerep megszerzése az OMAI-pályázatban készülő szakképzés-fejlesztési tervben, s a későbbi beruházásokban.
- - a regionálisan népszerű és mindig magas létszámmal induló fogtechnikus képzés fejlesztése, megfelelően felszerelt, modern fogtechnikus labor (tanterem) kialakítása, (a jelenlegi gyakorlati hely Vivodent támogatásával),
- - Hódmezővásárhely hagyományainak megfelelően a porcelánipari képzés folytatása, fejlesztése, az OKJ-követelmények és művészeti képzés kereteinek megteremtése

- - a vásárhelyi munkaadók, vállalkozók folyamatosan jelzet munkaerő-igényének kielégítésére a gépészet és közlekedés szakmacsoport bizonyos szakmáinak gyakorlati oktatása, tanműhely bővítése, korszerűsítése,
- - a könnyűipari szakmacsoport egyes szakmáinak oktatása, a jelentkező munkáltatói igények kielégítésére.
- --SNI tanulók számára képzés biztosítása.

Kossuth Zsuzsanna Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium

A műszaki oktatás helyett az informatikai képzés térnyerése az elmúlt időszakban egyértelművé vált, s az iskola regionális szerepre is szert tett a Cisco Systems Magyarország Regionális Akadémiájaként. Nemzetközi együttműködésben elindult a megújuló energia új kihívásainak kezelésére alkalmas képzési lehetőségek kialakítása.

Kossuth	9.	10.	11.	12.	1/13.	2/14.	Osztály
2004/05	4	4	4	4	3	2	21
2005/06	4	4	4	4	1	3	20
2006/07.	4	4	4	4	2	1	19
2007/08.	4	3	4	3	2	2	18
2008/09.	4	3	3	3	1	1	15
2009/10.	3	3	3	3	2	1	15
2010/11.	3	3	3	3	2	1	15
2011/12.	3	3	3	3	1	1	14

Várható osztályok száma tanévenként

Fejlesztési célok:

- az informatikai szakmacsoport fejlesztése
- Cisco program bővítése
- Konzorciumi Informatikai Központ kialakítása Szeged MJV Önkormányzatának pályázatában
- Felsőfokú szakképzés további bővítése
- Az informatikai felszerelések folyamatos megújulása, bővítése.

Németh László Gimnázium és Általános Iskola

A gimnáziumi képzés 7. évfolyamon kezdődik, s kéttannyelvű képzésben az angol és német nyelv az oktatás nyelve. Beindult a nyelvi előkészítő évfolyam is, amely szintén a nyelvi képzés, illetve a kompetencia különbségek feloldását szolgálja. A város 4 éves gimnáziumi osztálya a Kossuth Szakközépiskolában működik, az általános iskolai újjászervezés kapcsán nyert helyiségek növelik az iskola kapacitását, s felveti annak kérdését, hogy a 4 éves képzést az egységes iskolához kellene rendelni, így kínálva lehetőséget a körzetből beírt, a kéttannyelvű képzésre kevésbé fogékony gyermekek számára.

Németh	9.	10.	11.	12.	Osztály
2004/05	2	2	2	2	8
2005/06	2	2	2	2	8
2006/07.	2	2	2	2	8
2007/08.	2	2	2	2	8

2008/09.	2	2	2	2	8
2009/10.	2	2	2	2	8
2010/11.	2	2	2	2	8
2011/12.	2	2	2	2	8

Várható osztályok száma tanévenként

A fenti táblázat még a két idegennyelvi osztállyal számol, amely abban esetben változhat 3 párhuzamos osztállyá a 9-12. évfolyamon, ha a Kossuth a megújuló energia-alapú oktatásának bevezetésével egyidőben átadja a gimnáziumi képzést a Németh László számára.

Vásárhelyi Cseresnyés Kollégium

A kollégium létét a középfokú intézmények befolyásolják, másrészt pedig az a szolgáltatás, amelyet felkínál a bejáró tanulók számára. Az intézmény évek óta csökkenő tanulólétszámmal, romló infrastruktúrával működött. A 2004/2005. tanévtől lassú megújulási folyamat indult, mely az intézmény ellehetetlenülését akadályozta meg. **A jövőben azonban a fejlesztések, felújítások és korszerűsítési munkálatok folytatása mellett az Arany János Kollégiumi Program keretében felhalmozódó tapasztalatokon alapuló pedagógiai megújulást is megkövetelnek ahhoz, hogy a csökkenő tanulólétszám megállítható legyen.**

Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Főiskolai Kar

A vásárhelyi Kar számára a szervezeti függőség nem ismeretlen, évek óta tartó állandó megújulási és alkalmazkodási kötelezettséget jelent. Mégis a szegedi egyetemi integráció egyre nehezebb körülményeket teremt, hiszen napjainkra a szervezeti együttműködés erőteljesedő megszorításokkal, a fejlődési lehetőségek korlátokhoz kötésével jár.

Vásárhely közoktatási struktúrája azonban úgy tud kiteljesedni, ha helyben óvodától a főiskoláig tud továbblépési útvonalat biztosítani. Az integrációban ellehetetlenülő, adott esetben a felsőoktatási reformok áldozatává váló vásárhelyi főiskolai kar számára a városi fenntartás túlélési garanciát is jelenthet. A város számára pedig a helyi főiskolai kar biztosítása egy olyan erkölcsi, tudományos, tradicionális többletet nyújthat, amely nélkülözhetetlen jelenlegi értékeinek megőrzéséhez.

A vásárhelyi mezőgazdasági felsőoktatás továbbá a Gregus Máté Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szakiskola számára kiutat jelenthet a szűkülő mozgásteréből, a jelenleg is egy épületben zajló, kétszintű képzés egymásra épülése a helyi és környékbeli agrárszakemberek modern központja lehet.

Javaslat: a SZTE Mezőgazdasági Főiskolai Karának önkormányzati tulajdonba vétele és a Gregus Máté Mezőgazdasági Szakközépiskolával egységben történő működtetése.

IV. ÖSSZEGZÉS

Az anyag elkészítésekor az ismert demográfiai mutatókból indultunk ki, azonban a várható jogszabályváltozások, kormányzati intézkedések még nem ismertek, így ennek megfelelően különösen a középfokú intézmények keretében jelentős változásokra számíthatunk. A koncepció számos területen veszteséggel járó elemet tartalmaz, de egyben a megújulás, épülés programja is. Valamennyi iskolafenntartónak szembe kell néznie e társadalmi-gazdasági, országos és helyi szintű folyamatok következményeivel, a rendszerváltás fordulóján kialakított közoktatási struktúra elmúlt 16 éves, a szerkezetváltás és racionalizálás tovább nem halasztható. A koncepció a várható tendenciákra figyelemmel készült el, az újjáalakított, jelentős beruházásokat tartalmazó, intézményi felújításokat kilátásba helyező tervek hosszútávon, gazdaságosan és hatékonyan működtethető oktatási struktúra kialakítását, sikeres helyi közösség céljait szolgálja. A központi támogatások jelentős csökkenése, a jogszabályi keretekkel kikényszerített racionalitás és humánerőforrás-gazdálkodás azt követeli meg a közoktatás minden szereplőjétől, hogy minőségi munkát, korszerű pedagógiai gyakorlatot és vonzó tanulási környezetet teremtsen valamennyi diák számára, ahhoz, hogy a város lakói a munkaerőpiacon helyt állhassanak.